

PELASTUSALAN POST-TRAUMATYÖPAJAN VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI -HANKKEEN TIETOSUOJASELOSTE

Tietosuojalaki 2018/1050, EU:n yleinen tietosuoja-asetus 2016/679.

Tietosuojaseloste sisältää ne tiedot, jotka tulee kertoa rekisteröidyille käsiteltäessä henkilötietoja. Tietosuojaselosteen avulla voidaan huolehtia rekisterinpitäjän osoitusvelvollisuudesta. Osoitusvelvollisuus on keskeinen periaate tietosuoja-asetuksessa ja tarkoittaa, että rekisterinpitäjän on pystyttävä osoittamaan noudattavansa tietosuojalainsäädäntöä.

Tämä dokumentti tarkentaa tutkimus- tai hankekohtaisesti henkilötietojen käsittelyn informointia. Taustalla toimii Tutkimustieto-tietoryhmän tietosuojailmoitus, joka löytyy osoitteesta xamk.fi/tietosuojailmoitus.

1. Rekisterinpitäjä

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
PL 68 (Patteristonkatu 3 D)
50101 Mikkeli
puhelinvaihe: 040 655 0555

2. Yhteyshenkilö rekisteriä koskevissa asioissa

Sanna Korpela
Pääskysentie 1
48220 Kotka
Puh. 050 473 4230
sanna.korpela@xamk.fi

3. Mihin tarkoitukseen henkilötietojani käsitellään?

Tieteellinen tutkimus on Xamkin perustehtäviä. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on arvioida pelastuslaitosten henkilöstölle järjestetyn Post-traumatyöpajan vaikuttavuutta ja jatkohoidon tarvetta. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa kansainvälisesti tarvittavaa laadukasta tutkimustietoa

Post-traumatyöpajojen vaikuttavuudesta, lisätä tietoa aiheesta Suomen ammattiyleisön ja päättäjien keskuudessa, edesauttaa pelastuslaitosten Post-traumatyöpajojen jatkuvuutta sekä kehittää osallistujien jatkohoitoa.

Tutkimuksessa kerätään henkilötietoja suostumuslomakkeiden täytön yhteydessä suoraan tutkittavalta. Koko tutkimuksen alussa ensimmäisessä suostumuslomakkeessa kerätään tutkittavista yhteystiedot (nimi, osoite ja sähköpostiosoite), joita käytetään vain tutkimuksen myöhempien kyselylomakkeiden ja haastattelupyyntöjen tai tarvittavien tiedotteiden toimittamista varten (sekä tilanteissa, joissa tutkittava on voitava erottaa aineistosta, esimerkiksi tutkittavan halutessa vetäytyä tutkimuksesta.)

Haastattelututkimusvaiheessa kerätään henkilötietoja suostumuslomakkeeseen vastaamisen yhteydessä suoraan tutkittavalta (ainakin sähköpostiosoite ja nimi). Tutkimuksessa kerätään vain sellaisia henkilötietoja, joita tarvitaan aiheen tutkimisessa (sisältäen olennaiset taustatiedot). Haastattelussa kysytyistä taustatiedoista (ikä, työkokemusvuodet pelastusalalla ja kulunut aika tapahtumasta, jonka vuoksi osallistunut post-traumatyöpajaan [jos sellainen tapahtuma on ollut]) ei voida päätellä haastateltavan henkilöllisyyttä, joten ne säilytetään. Koska henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteena on Suostumus, tutkittava voi käyttää oikeuksiaan tutkimuksen missä kohtaa tahansa eli esimerkiksi hän voi halutessaan vetäytyä tutkimuksesta. Tällöin hänen tunnisteelliset henkilötiedot tuhoataan. Tutkimuksen edettyä analysointivaiheeseen, yksittäisen tutkittavan tietoja ei voida enää poistaa tutkimustuloksista, koska ne eivät enää ole yksilöitävissä ja yhdistettävissä tutkittavaan aineiston anonymisoinnin vuoksi.

4. Millä perusteella henkilötietojani käsitellään?

Henkilötietojen käsittelyn perusteena tässä tutkimuksessa ja sen eri vaiheissa (kyselylomakkeiden palautukset ja haastattelu) on Suostumus. Tutkimukseen mukaan pyydetyille kerrotaan tutkimuksen tarkoitus ja tavoite kirjallisesti, myös suostumukset kysytään kirjallisesti. Osallistujia informoidaan tutkimuksen tietosuojasta. Osallistujien on mahdollista keskeyttää osallistumisensa. Tutkimus ei ole kajoava, eikä sisällä turvallisuusriskien. Tutkimuksen osallistujat ovat aikuisia, työelämässä mukana olevia palomiehiä ja ensihoitajia, sekä pelastusalan ja ensihoidon esimiestehtävissä toimivia. Tutkimus ei sisällä voimakkaita ärsykeitä, mutta tutkimuksessa käsitellään tutkimukseen osallistuvien traumaattisia kokemuksia, joiden miettiminen saattaa aiheuttaa arkielämän rajat ylittävää henkistä kuormitusta. (TENK 2019.) Toisaalta nämä kokemukset ovat olleet osallistujien mukana jo jonkin aikaa, ne eivät ole siis tuoreita, joten voidaan päätellä, ettei näiden asioiden käsittely ylitä tavanomaisen arkielämän sisältämiä tunteita ja rasituksia. 0-hetken kyselyjen jälkeen osallistujat osallistuvat kolmen päivän Post-traumatyöpajaan, eli saavat näihin kokemuksiin kohdistettua hoitoa.

5. Tutkimuksen tai hankkeen nimi, luonne, kesto ja suorittajat

Pelastusalan Post-traumatyöpajan vaikuttavuuden arviointi

Mixed methods -tutkimus (tutkimus yhdistää määrällisiä ja laadullisia menetelmiä): menetelminä tilastollinen analyysi ja induktiivinen sisällönanalyysi. Haastatteluaineiston analyysit toteutetaan induktiivisena sisällönanalyysinä (tässä voidaan analysoida myös niin sanottua latenttia sisältöä eli esimerkiksi puheen taukoja, katkoja, sävyjä ja äännähdyksiä).

Tutkimus toteutetaan hankeajankautana, joka on 1.5.2021 – 31.12.2022. Tutkimukseen osallistuvat vastaava tutkija Hilla Nordquist (HN), projektitutkija Sanna Korpela (SK) ja TKI-asiantuntija Elina Lotta (EL).

6. Millaisia tietoja minusta käsitellään?

Tutkimuksen alussa suostumuslomakkeessa kerätään suoraan tutkittavilta heidän yhteystietonsa (nimi, osoite ja sähköpostiosoite). Haastattelututkimusvaiheessa kerätään henkilötietoja suostumuslomakkeeseen vastaamisen yhteydessä suoraan tutkittavalta (ainakin sähköpostiosoite ja nimi). Haastattelun aluksi (ennen nauhoituksen alkua) tutkittavia vielä kehoitetaan suullisesti välttämään henkilötietojen mainitsemista nauhalle. Ennen laadullisen aineiston analysointia, haastattelut tehnyt tutkija SK poistaa mahdolliset tunnistettavat henkilötiedot litteroidusta aineistosta. Alkuperäiset mahdollisia yksilöiviä henkilötietoja sisältävä litteraatiot hävitetään. Tutkimuksessa kerätään vain sellaisia henkilötietoja, joita tarvitaan aiheen tutkimisessa (sisältäen olennaiset taustatiedot). Tutkittava ei ole tunnistettavissa taustatietojen perusteella. Taustatietoina haastattelututkimuksessa kysytään seuraavat tiedot:

- Ikä
- Työkokemusvuodet pelastusalalla
- Kulunut aika tapahtumasta, jonka vuoksi osallistunut post-traumatyöpajaan (jos sellainen tapahtuma on ollut)

Muut sähköpostikeskustelut tutkittavien kanssa haastatteluajankohdan sopimiseen liittyen on tuhattu sovitusti kuukausi kaikkien haastattelujen toteuttamisen jälkeen. Tutkittavien ammattiryhmät on listattu erillisessä sähköisessä dokumentissa vain yhteenvetona, jossa ei ole mitään tunnistetietoja. Tämä dokumentti säilytetään yhdessä anonymisoitujen aineistojen kanssa.

7. Mistä lähteistä tietoni kerätään?

Tiedot saadaan suoraan tutkittavalta (lomakkeet, suostumukset, haastattelu).

Tutkittavalle kuvataan tietojen luovuttamisen yhteydessä niiden säilyttämisen tarkoitus ja niiden käyttö. Tutkittavia tiedotetaan tarvittaessa tietosuojaan liittyvistä muutoksista. Tietojen luovuttaminen perustuu heidän omaan kirjalliseen suostumukseensa ja omiin sanoihin haastattelussa.

8. Luovutetaanko henkilötietojani kolmansille osapuolille?

Henkilötietoja ei luovuteta kolmansille osapuolille eli hanketoimijoiden ulkopuolisille toimijoille. Tästä poikkeuksena on haastattelujen litteroinnin suorittava yritys. Jos tutkittava on kuvannut haastattelussa henkilötietoja, litteroinnin toteuttava henkilötiedon käsittelijä (määrätyt, rajatut henkilöt litteroinnin toteuttavassa yrityksessä) näkee ne. Litteroinnin suorittavan yrityksen vaaditaan sitoutuvan noudattamaan DPA-sopimusta, joka velvoittaa tietoturvan noudattamiseen Xamkin määrittämällä ehdoilla. Haastatteluaineistot lähetetään litteroinnin suorittavalle yritykselle päivämäärätiedoilla sekä järjestysnumerolla. Tunnistettavia henkilötietoja ei myöskään raportoida hankkeen rahoittajalle. Sanna Korpelan mahdollisilla myöhemmillä Xamkin ulkopuolisilla väitöskirjaohjaajilla ei ole pääsyä tunnistettaviin henkilötietoihin, vaan korkeintaan tarvittaessa anonymisoituun aineistoon.

9. Käsitelläänkö tietojani EU:n tai ETA:n ulkopuolella?

Tietoja ei siirretä rekisterinpitäjän toimesta EU:n tai ETA:n ulkopuolelle. Myös litteroinnin toteuttava yritys (henkilötietojen käsittelijä) on sitoutunut siihen, että sillä ei ole oikeutta siirtää tämän tutkimuksen henkilötietoja Euroopan unionin tai ETA:n ulkopuolelle.

Xamkissa käytetään tallennustilana Microsoft pilvipalveluita (Teams ja OneDrive). Microsoft käsittelee pääsääntöisesti tietoja EU/ETA-alueella ja alueellisissa tietokeskuksissa. Microsoft on sitoutunut toimimaan EU:n yleisen tietosuojasetuksen mukaisesti. Microsoftin tietosuojalauseke on luettavissa osoitteesta: <https://privacy.microsoft.com/fi-FI/privacystatement>

10. Kuinka kauan tietojani säilytetään?

Tutkimusaineistoja ei avata myöhemmin avoimeen käyttöön. Tulosten varmistamista varten skannatut/sähköisessä muodossa kerätyt kyselylomakkeet ja aukikirjoitettu haastatteluaineisto (ei tunnistettavia henkilötietoja) säilytetään vielä vuosi sen jälkeen, kun tutkimuksen artikkelit on julkaistu ja/tai vuosi sen jälkeen, kun mahdollinen (projektitutkija Sanna Korpelan) artikkeliväitöskirjan yhteenveto, johon tutkimukset sisältyisivät, on julkaistu. Tämän jälkeen ne tuhoetaan tietoturvallisesti. Henkilötietoja sisältävä yhteystietodokumentti ja suostumukset (kysely – ja haastattelututkimuksiin) tuhoetaan hankkeen päättyessä. Sähköpostikeskustelut (pl. Suostumukset haastatteluihin) haastattelujen sopimiseksi tuhoetaan kuukausi haastattelujen toteuttamisen jälkeen. Haastattelujen äänitallenteet tuhoetaan, kun litteraatioiden (aukikirjoitettujen aineistojen) laatu on tarkistettu. Kaikki tietojen hävittäminen tehdään tietoturvallisesti.

Jos joku tutkimukseen osallistuva tutkija ei jatka työsuhteessa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakouluun tutkimuksen päättymiseen ja/tai kaikkien aineiston hävittämiseen, aineiston hävittämisestä vastaavat muut hankkeen tutkijat. Lähtevä työntekijä toimittaisi hänellä olevat hankkeeseen liittyvät tiedostot muille hankkeen tutkijoille ennen työsuhteen päättymistä. Jos kaikki hankkeen tutkijat olisivat lopettaneet työsuhteessa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakouluun ennen kaikkien aineistojen hävittämisen ajankohtaa, vastaisi aineistojen hävittämisestä Kestävä hyvinvointi –vahvuusalueen tutkimusjohtaja, jolla ei muussa tapauksessa ole pääsyä aineistoon.

11. Miten henkilötietoni suojataan?

Tiedot on tallennettu tietojärjestelmään. Käyttäjillä on henkilökohtaiset käyttäjätunnukset. Järjestelmän tietoihin pääsevät ja niitä käyttävät vain ne rekisterinpitäjät henkilöt, joilla työnsä puolesta on niihin oikeus.

Kaikki tämän tutkimuksen aineisto (haastattelu- ja kyselytutkimusaineisto, ei tunnistettavia henkilötietoja) tullaan säilyttämään kaksivaiheisen tunnistuksen takana Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun OneDrive-kansiossa, johon pääsy on vain Hilla Nordquistilla, Sanna Korpelalla ja helmikuussa 2022 aloittaneella projektitutkijalla Elina Lotalla. Kaikkia hankkeen tutkijoita sitoo vaitiolovelvollisuus. Ennen turvallisen OneDrive-tallentamisen varmistamista, haastatteluaineistot säilytettiin nauhereissa lukollisen pääsyn takana. Myös henkilötietoja sisältävät suostumukset kyselytutkimuksiin ja pseudonymisoidut sähköiset tai paperiset kyselylomakkeet (pääsy HN ja SK), suostumukset haastattelututkimuksiin (pääsy SK ja HN) sekä koostedokumentti (kyselylomakkeiden pseudonymisoinnin avain, pääsy HN ja SK) säilytetään docx- tai pdf-muodossa erillisissä OneDrive-kansioissa. Muut sähköpostikeskustelut tutkittavien

kanssa haastatteluajankohdan sopimiseen liittyen tuhoetaan kuukausi kaikkien haastattelujen toteuttamisen jälkeen.

Alkuperäiset paperiset henkilötietoja sisältävät lomakkeet (suostumukset ja kyselylomakkeet), jotka aiemmin säilytettiin lukollisessa tilassa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa, skannataan sähköiseen muotoon OneDrive-kansioon ja pääsy näihin rajataan koostedokumenttia vastaavasti edellä kuvatun mukaisesti. Tämän jälkeen paperiset dokumentit hävitetään tietoturvallisesti. Ennen Onedrive-kansioon siirtoa, nauhureissa (2 kpl) olleet haastatteluaineistot säilytettiin lukollisen pääsyn takana.

Haastatteluaineistosta tehdään kaksi erillistä kansiota: äänitiedostot (pääsy SK ja HN) ja pseudonymisoidut litteraatiot (ei tunnistettavia henkilötietoja, nimeämällä jokainen litteroitu tiedosto päivämäärällä ja järjestysnumerolla, yhdistettävissä tiettyyn henkilöön vain suostumuslomakkeen avulla, pääsy SK, EL ja HN). Kun litteroidun aineiston laatu on tarkistettu, haastattelujen äänitiedostot tuhoetaan ja nimikirjaimilla tehty aikataulutustiedosto tuhoetaan. SK poistaa haastateltavien henkilötiedot (mikäli sellaisia esiintyy) sekä muihin ihmisiin liittyvät henkilötiedot (mikäli sellaisia esiintyy) litteroiduista aineistosta ennen analysointia. Kun tunnistettavat henkilötiedot on poistettu, hävitetään alkuperäiset (mahdollisesti tunnistettavia henkilötietoja sisältävät) litteraatiotiedostot. Tässä yhteydessä tiedoston nimi muutetaan satunnaisnumeroksi, jolloin ko. aineisto muuttuu anonyymiksi eikä ole yhdistettävissä tiettyyn henkilöön. Aineisto ei myöskään ole yhdistettävissä yhteystietodokumenttiin.

Haastattelussa kysytyistä taustatiedoista (ikä, työkokemusvuodet pelastusalalla ja kulunut aika tapahtumasta, jonka vuoksi osallistunut post-traumatyöpajaan (jos sellainen tapahtuma on ollut)) ei voida päätellä haastateltavan henkilöllisyyttä, joten ne säilytetään. Taustatietoja ei yhdistellä yksilötasolla vastauksiin, mutta ryhmätasolla ne ovat oleellisia tutkimuksen raportoinnissa. Analyysivaiheessa litteroitu aineisto on anonymisoitu, jolloin yksittäistä tutkittavaa ei voida enää tunnistaa aineistosta tai erottaa. Haastateltavien nimet ja yhteystiedot ovat ainoastaan Sanna Korpelan sekä Hilla Nordquistin tiedossa.

Koostedokumentteja on kaksi erilaista: 1) koodiavain tietyn henkilön yhdistämiseen kyselylomakkeisiin ja 2) lomakkeiden pistemäärien koostedokumentti (jossa vain kokonaispisteet/faktoripisteet eikä vastauksia yksittäisiin kysymyksiin. Kyselylomake aineisto analysoidaan kokonaispisteiden/faktoripisteiden koostedokumentin avulla eikä ole yhdistettävissä tiettyyn henkilöön. Kun kyselylomakkeiden määrällinen analysointi aloitetaan, hävitetään koodiavain-dokumentti tietoturvallisesti, jolloin aineisto muuttuu anonymisoiduksi. Webropol-palvelussa olevat kyselylomakevastaukset ovat saatavilla vain koodin avulla, ja ne hävitetään kun on varmistunut, ettei niitä enää tarvita tutkimuksen analyysien toteuttamiseksi. Kun analyysivaiheisiin on edetty, yksittäistä tutkittavaa ei voida enää erottaa aineistosta.

Analyyssiä tehtäessä aineistosta tallennetaan uusi versio, jos tehdään oleellisia muutoksia edelliseen, jolloin jäljitettävä polku säilyy.

Anonymisoidun litteraatioaineiston kohdalla voidaan hyödyntää sähköisiä analyysiohjelmia tai tulostaa analyysien tekoa varten paperisia kopioita, jotka säilytetään lukollisen pääsyn takana ja hävitetään tietoturvallisesti analyysien valmistuttua. Kyselyaineistojen tilastollisia analyysejä varten aineistoa (ei tunnistettavia henkilötietoja) käsitellään sähköisillä tilasto-ohjelmilla.

12. Miten voin käyttää tietosuoja-asetuksen mukaisia oikeuksiani?

Rekisterin oikeudet on lueteltu tarkemmin Tutkimustieto-tietoryhmän tietosuojailmoituksessa (xamk.fi/tietosuojailmoitus).

Tutkittavat / rekisteröity voivat tehdä kaikki tähän tutkimukseen liittyvät pyynnöt alla olevalle yhteyshenkilölle.

Sanna Korpela
Pääskysentie 1
48220 Kotka
Puh. 050 473 4230
sanna.korpela@xamk.fi